

Таким чином, кіберпростір є територією активного протистояння, в якому спеціалісти з кібербезпеки поки що програють. Атаки здійснюються за допомогою спеціально розробленого програмного забезпечення, що використовує вразливості комп'ютерних систем. Виявлення таких атак ускладнюється тим, що вони здійснюються на обмежену кількість спеціально визначених цілей, не викликають збоїв і відмов комп'ютерів і тому тривалий час не потрапляють у поле зору дослідників з антивірусних лабораторій.

Для розробки дієвого механізму протидії кіберзагрозам Україні варто взяти за приклад існуючу практику зарубіжних країн та міжнародної спільноти та привести її у відповідність до українських реалій.

1. Стратегія кібербезпеки України: Указ Президента України № 96/2016 від 15.03.2016 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/96/2016>.

2. Міжнародні стандарти, що захищають кіберпростір [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://csm.kiev.ua/>

3. Поняття та зміст кіберзагроз на сучасному етапі [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://goal-int.org/ponyattya-ta-zmist-kiberzagroz-na-suchasnomu-etapi/>

Методологія проведення рейдерських захоплень в Україні

Шукюров К.Ю.

студент 1 курсу спеціальність «Менеджмент», ДДУВС

Соломіна Г.В.

науковий керівник, к.е.н., доцент кафедри економічної та інформаційної безпеки, ДДУВС

Загальносвітова статистика свідчить про те, що близько 90% рейдерських атак закінчуються успіхом. Успішність рейдерів - результат наявності стратегії, тактичних прийомів і ресурсів, а також повна або часткова відсутність такої стратегії у компанії, що підлягає поглинанню. Загальної методики, за якою здійснюється захоплення, не існує, оскільки це - унікальний, високопрофесійний захід, схожий на гру, яку планують фахівці дуже високого рівня.

Аналізуючи рейдерські підходи захоплень, що відбуваються в Україні, нами здійснено їх узагальнення та розроблена загальна концепція, що є найбільш вживаною.

Методологія проведення рейдерських операцій має наступний вигляд:

Збір інформації → Атака → Піар рейдера → Протистояння підприємства і рейдера → Легалізація рейдера → Завершення перехоплення управління → Результати захоплення → Підсумки рейдерської роботи.

Збір інформації (підготовчий етап). Рейдер збирає інформацію про підприємство, оцінює її привабливість і рентабельність операції, окреслює напрями атаки й запускає «пробну версію» (перевіряє здатність підприємства оборонятися). Тривалість етапу залежить від розмірів підприємства і намірів рейдера (від одного до шести-семи місяців).

Атака (розробляється індивідуально для підприємства з передбаченням необхідної корекції). На думку експертів, на кожному підприємстві є кілька слабких місць для рейдерських атак: по-перше, за умов, якщо контрольний пакет акцій (30 відсотків) не консолідовано, у рейдера є три варіанти: він може скупити акції у працівників, «вплинути» на менеджмент та через номінального акціонера отримати контроль над підприємством; по-друге, борги підприємства; по-третє, невдоволені дрібні акціонери та звільнені працівники або навіть і керівники.

Рейдер, шляхом судових рішень захоплює контроль над підприємством або відчужує активи («засипає» власників позовами від імені акціонерів з приводу різних порушень, пред'являє до арбітражу попередньо куплені борги підприємства, ініціює різні перевірки за «сигналами» акціонерів та на надуманих підставах порушує кримінальні справи щодо керівництва). Тривалість етапу – від одного дня до кількох років, залежно від зусиль протидії.

Піар рейдера. Для досягнення своєї мети рейдери вдаються до тактики інтриг, змов, маніпулювання громадською думкою. Часто вони намагаються «вплинути» на керівний орган і зіграти на внутрішніх суперечностях, за використання шантажу, проведенні чорного піару в засобах масової інформації, створення конфліктної ситуації з органами виконавчої влади. Тобто використовуються всі засоби та можливості, щоб зібрати навколо себе невдоволених дрібних акціонерів, створити умови для приходу до влади штучно створеної опозиції.

Протистояння між підприємством та рейдером. Ґрунтуючись на впровадженні попередніх етапів, відчувши загрозу, власники та

керівники намагаються захиститися. На цьому етапі кожна сторона (керівництво та рейдери) намагається продемонструвати підконтрольну їм кредиторську заборгованість і отримати в будь-якому підконтрольному суді рішення, що блокує виконання здійснення угод з активами. На цьому етапі програє підприємство, бо в рейдера більше часу на підготовку та створення перешкод.

Легалізація рейдера. Для створення формальних передумов захоплення підприємства, рейдер організовує паралельний орган управління, який максимально дотримується всіх формальних процедур і вимог чинного законодавства, шляхом організації позачергових зборів акціонерів, переобрання на ньому ради директорів та генерального директора. На цьому етапі, власники перешкоджають таким зборам, але якщо вони відбулися, то оскаржують їх легітимність. Контролюючи достатній пакет акцій, рейдер створює видимість того, що він надіслав до діючого органу управління вимогу про проведення позачергових акціонерних зборів (надсилає чистий аркуш у конвертах з повідомленням). У результаті створюється ситуація, коли орган управління ігнорує вимоги акціонерів, а рейдер отримує право провести збори і не допустити на них своїх суперників (з обмеженим доступом акціонерів). Цей процес триває доти, доки на зборах з аналогічним порядком денним не набереться кворум і більшістю голосів переобирається нова рада директорів. Наступний крок – один з акціонерів подає позов до суду з вимогою визнати рішення зборів недійсним. Суд, розглянувши справу, виносить відмову. Отже, рейдер отримує цінний документ про визнання судом зборів законними і правомочними.

Завершення перехоплення управління. Створений рейдером паралельний орган управління фактично бере контроль над підприємством. На цьому етапі, як правило, розпочинається жорстока інформаційна та адміністративна війна.

Результати захоплення. Якщо атака пройшла успішно, подальші дії рейдера залежать від мети та завдань операції. В разі досягнення мети (захоплення активів підприємства для отримання значного доходу) реалізуються угоди із продажу нерухомості, устаткування, транспорту та іншого майна підприємства. Якщо рейдерська операція проводилася для захоплення бізнесу загалом, то захоплювачі реалізують низку заходів з його утримання. Придбане підприємство приєднується до холдингу, в результаті чого створюється нова вертикаль управління та відповідна структура безпеки.

Підсумки рейдерської роботи. Самі рейдери стверджують, що основною статтею витрат у бюджеті є стаття роботи з законодавчою владою, а загальна собівартість рейдерської операції із захоплення становить від 100 тисяч до 1 мільйона доларів США.

1. Рейдерство: українські реалії. – Електронний ресурс.- Режим доступу: <http://biz.nv.ua/ukr/experts/tsykhonya/rejderstvo-ukrajinski-realiji-175061.html>

2. Рейдерство в Україні.- Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://censor.net.ua/tag/2480/rejderstvo>.